

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Stavn

21. aargang nr. 3 august 2002

Åker d. 1768 d. 28 Januar blev Hendes Kongelige Majestæt
vorne Allernaadigste Dronning Caroline Mathilde
forløst med en dely i Hiet paa Kongelighedsborg blev
om Aftenen imellem 10 og 11 slet, som den 30 Januar om
Eftermiddagen imellem 3 og 4 slet af hr. Biscop
Harboe blev døbt og kaldet Friderich —
Fadderne var hans Kongel. Majestæt Kong.
Christian den 7. e. Hendes Kongelige Majestæt
Dronning Juliane Marie, som holdt hans Kongel. Lov-
galdige Høyhed omg Daaben og hans Kongel. Lov-
galdige Prins Friderich.

Hof- & Slotsmenigheden, Døb 1755 - 1776

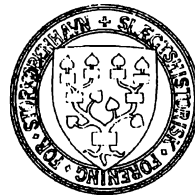
Frederik den sjettes fødsel og døbs notat fra Hof- og Slotsmenighedens kirkebog.

Anno 1768 d. 28. januar blev Hendes Kongelige majestæt vores Allernaadigste Dronning Caroline Mathilde forløst med en ung Printz paa Christiansborg Slot om Aftenen imellem 10 og 11 slet, som den 30 januar om Eftermiddagen imellem 3 og 4 slet af hr. Biscop Harboe blev døbt og kaldet Friderich. Fadderne var hans Kongel. Majestæt Kong Christian den 7. e, hendes Kongelige Majestæt Dronning Juliane Marie, som holdt hans kongelige Høyhed over daaben og hans kongelige Høyhed Printz Friederich.

Kilde: <http://www.sa.dk/lak/saxo/kongeligt/frd6.htm>

**Slægtshistorisk forening
for Storkøbenhavn.
<http://www.genealogi-kbh.dk/>**

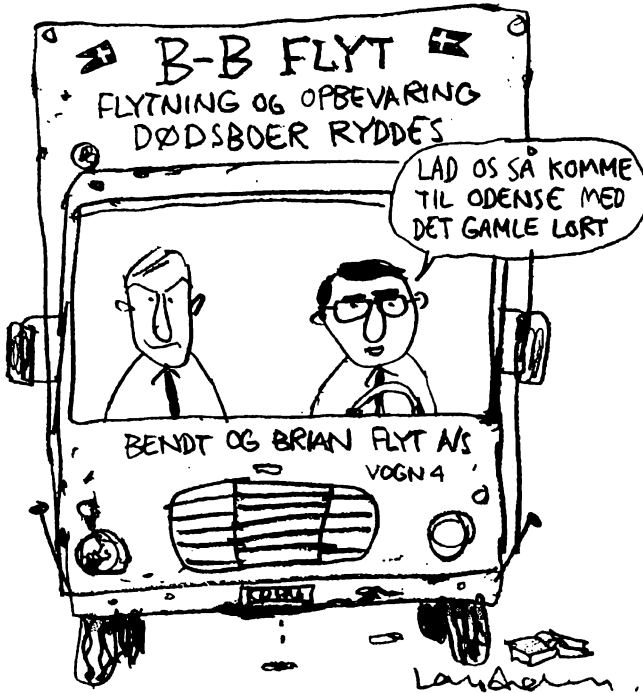
Stiftet den 7. januar 1977.

Formand:	Anna Margrethe Krogh-Thomsen. Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke.	Tlf: 4717 9251 E-mail: krogh@get2net.dk
Kasserer:	Erling Dujardin Digehuset 5, st.1. 2670 Greve.	Tlf: 4390 8625 Girokonto: 220-8628 E-mail: fam.dujardin@image.dk
Sekretær	Gyda Mølsted Ajax Alle 18 , 2650 Hvidovre.	Tlf: 3649 2878 E-mail: harald-gyda@adr.dk
Ansvarshavende redaktør:	Gitte Bergendorff Høstbo Obovej 14, 2730 Herlev.	Tlf: 4484 9131 E-mail: janhb@mail.danbbs.dk
Bestyrelsesmedlem.	Peter Wodskou Arnesvej 44 2700 Brønshøj.	Tlf: 3828 9475 E-mail:peter.wodskou@get2net.dk
Bestyrelsesmedlem.	Tage Ejbøl Fortvej 206 2610 Rødovre.	Tlf: 3641 1651 E-mail: tagee@ofir.dk
Bestyrelsesmedlem.	Merete Witt Lyshøj Alle 7, 2 sal th. 2500 Valby	Tlf: 36 46 43 71 E-mail:
Best.suppleant.	Ruth Elsøe Strandhaven 15, 3060 Espergærde	Tlf: 4913 2012 E-mail: ruth-e@mail.tele.dk

Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer – 4 gange årligt: Uge 8 – 18 – 32 og 45.
Midt i februar, først i maj, først i august og først i november.

Deadline for forslag til artikler etc. er 25. januar, 7. april, 15. juli samt 15. oktober.
Prisen for enkelte numre er kr. 10,- (+ forsendelse). Abonnement koster kr. 50,- pr. år inkl. forsendelse.
For udenlandske abonnemeter er der et gebyr på 50,- dkr. + porto.
Tilmelding kan ske ved indbetaling på foreningens girokonto 220 8628.

Kontingent for medlemskab af Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn er: kr. 125,- pr. år, inkl. Slægt & Stavn og 2 numre af Slægten. Samboende medlem kr. 50,- årligt.
Gæstebillet til vore foredrag er kr. 20,- pr. gang.
Eftertryk med kildeangivelse er tilladt efter aftale med redaktionen.
P.S. Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.

HVORFOR SKAL RIGSARKIVET BLIVE I KØBENHAVN?

Betragtninger fra Slægtshistorisk Forening i Storkøbenhavn.

"Hvorfor er slægtsforskernes synspunkter i det hele taget interessante - der er jo bare tale om folk, der forsker for sjov og bruger arkiverne til deres hobby."

- Genealogi/slægtsforskning ER en hobby for de personer, der arbejder med det, men det rækker langt videre. Det handler om kultur og identitet, og om at finde sin rod og ståsted i det moderne, multikulturelle samfund. Erkendelsen af den personlige fortid giver viden om, at hvert enkelt menneske er historieskabt og historieskabende. Forskning i den egne slægt giver en personlig og unik perspektivering af dansk kultur og historie i almindelighed. Der er stor interesse for genealogi/slægtsforskning, også blandt yngre - og mulighederne for at kunne udnytte den genealogiske vinkel på historien kan være væsentlig for personer i alle aldre. Det gælder ikke mindst for skolebørn, hvor interessen blandt lærere for at inddrage dette element også er til stede.

"Er arkiverne i almindelighed klædt på til fremtiden?"

Hvad er ministerens vision for det statslige arkivvæsen? Er det primært en styrelse, der tager sig af at opbevare og genfinde administrationens papirer, eller skal arkiverne have mulighed for at udvikle sig til at blive mere aktive kulturinstitutioner i reelt samarbejde med også de "almindelige" brugere? I dag er der fx ikke brugerråd ved alle arkiver, arkiverne deltager ikke i fx den københavnske skoletjeneste, ikke alle arkiver har brugerintroduktioner, foredragsvirks-omhed og lignende, som karakteriserer et dynamisk forhold til brugerne. Som almindelig bruger vil man gerne udvikle mange forhold til det bedre, når et arkiv skal flytte. I stedet forsvinder muligheden på grund af besparelser. Vi har ikke mulighed for at være særligt fremsynede og moderne på formidlingssiden – og de nuværende aktiviteter kan kun gøre det værre. Man kan også nævne, at arkiver i fx Sverige og Storbritannien har en meget aktiv og bred profil i det udadvendte arbejde, fx over for børn, og at mange lokalarkiver/stadsarkiver også har mere udadvendt profil. Men det skyldes jo ikke, at de statslige arkiver ikke vil, men at ressourcerne er knappe.

"Men servicen forbedres, nu vil man jo scanne kirkebøger og folketællinger ind..."

Kirkebøger og folketællinger er slægtsforskernes "grundmateriale", men det kræver øvelse og hjælp at benytte disse kilder. For at kunne benytte fx indscannede kirkebøger og folketællinger på nettet skal brugeren have en lang række forkundskaber - blandt andet er det nødvendigt at kunne læse den gotiske håndskrift, som kilderne er skrevet med. Indscannede kirkebøger og folketællinger vil være en forbedring for de arkivkendte - men ikke for den almindelige dansker, der aldrig har beskæftiget sig med originalt, historisk kildemateriale før. Skal "den almindelige dansker" kunne få glæde af de indscannede kilder, kræver det en udførlig vejledning i brugen af arkivalierne, og at arkiverne får mulighed for fremover at udvikle disse vejledninger, samt hjælpe de almindelige brugere i brugen af disse.

Andre arkivalier end blot kirkebøger og folketællinger.

I øvrigt er det måske væsentligt at pointere, at kirkebøger og folketællinger kun udgør det absolutte minimum af kilder til genealogi. Reelt er både slægtsforskeren (og mange andre brugere) nødt til at anvende en lang række andre kilder, som det vil være vanskeligt at forestille sig, at man kunne scanne og sende på bestilling uden øgede midler til arkiverne.

Rigsarkivets samling af originale lægdsruller er en meget vigtig arkivaliekilde til slægtsforskning. At arbejde med lægdsruller kræver brug af mange forskellige bøger, og her er det næsten umuligt i forvejen at beregne hvilke bøger, en slægtsforsker skal bestille når man starter sin efterforskning. Der kan let blive brugt 10-15 forskellige bøger til en enkelt undersøgelse. En frygt kunne

være, at Rigsarkivets filmsamling, fx lensregnskaber, nyere folketællinger skifte- og ejendomsarkivalier fra resten af landet nu også berøves de sjællandske og københavnske brugere. Eller forestiller man sig, at der fx kan laves kopier af disse materialer, som kan forblive i København? En skrap brugerbetaling er en anden mulighed - men det er jo ikke at hjælpe brugerne, og det bør også tages i betragtning at nedhentning af scannede arkivalier fra nettet egentlig også er "brugerbetalt".

"Kan man ikke bare bestille arkivalierne fra Odense og så bruge dem i København?"

Hvis Rigsarkivet skal ligge i Odense, får sjællandske arkivgæster brug for at kunne søge arkivalier i database, hvis en sådan findes og er klar til brug. Endvidere har man brug for at kunne anvende en række "indgangshjælpemidler", journal- og navneregistre, m.m. Hvis Rigsarkivet flytter, bør disse materialer kunne stilles til rådighed for de sjællandske arkivbrugere i form af film, scan eller lignende, så bestillingerne til arkivet i Odense lettes for brugere og ansatte, og risikoen for fejlbestillinger gøres mindre. Risikoen for, at brugere føler sig nødsaget til at "hamstre" arkivalier – altså bestille meget store mængder for at minimere risikoen for lang ventetid.

"Kan Landsarkivet rumme Rigsarkivets brugere?"

Det er planen, at landsarkivet for Sjælland skal forblive i København og være "fjernlænssted" for Rigsarkivet. Hvordan vil man sikre, at Landsarkivet for Sjælland har fysiske og menneskelige ressourcer til at møde denne opgave? I dag har de to arkiver ca. 50.000 årlige brugere tilsammen. Ca. 22.000 på Landsarkivet og 27.000 på Rigsarkivet. Som forholdene er i dag, er både Rigsarkivets og Landsarkivets læsesale tit fyldte, så mange brugere må afvises. Har en almindelig slægtsforsker mere end 1 til 2 timers rejsetid for at komme til "en lukket dør" hvor alt er optaget, vil mange opgive. Hvordan skal Landsarkivet for Sjælland, rent fysisk, kunne modtage måske 5.000 – 10.000 flere besøgende? Der er trængsel i forvejen. Det virker urealistisk, at landsarkivets læsesale skulle kunne give plads til Rigsarkivets brugere (filmbrugere ikke mindst). Det vil bevirke at mange opgiver at lave slægtsforskning, og dermed opgive at give slægtens historie videre til de næste generationer.

"Kan Landsarkivet betjene og hjælpe både sine egne og Rigsarkivets brugere vejledningsmæssigt?" Rigsarkivet har, i modsætning til Landsarkivet, mulighed for vejledning på både hoved- og film læsesal. På Landsarkivet er der kun én vejleder til at betjene hele bruger-skaren, hvilket i dag ofte giver kø og lang ventetid for at få hjælp og vejledning. Når Rigsarkivets brugere kommer til, synes vejledningssituationen uoverskuelig, med mindre mulighederne for at hjælpe brugerne forbedres meget. Det er en meget væsentlig serviceforringelse for brugerne, og uheldigt eftersom det nye forslag til arkivlov netop nævner vejledning i brug af arkivalier

som et af hovedformålene for Statens Arkiver. Vi tror at man måske skal forklare kulturminister Brian Mikkelsen nærmere, hvordan vejledningsbehovet er, og hvordan "man bruger et arkiv".

Undervisere bruger virkelig mange timer på at vejlede elever og andre, da det at lave slægtsforskning, ikke bare er noget man kan automatisk, det kræver virkelig vejledning og hjælp.

"Er det realistisk, at et arkiv skal hjælpe flere brugere, i kølvandet på nedskæringer?"

Det bør tages med i betragtningerne, at beslutningen om flytning af Rigsarkivet tages på et tidspunkt, hvor Statens Arkiver – i lighed med de andre kulturministerielle institutioner – rammes af nedskæringer, der ikke kan undgå at medføre personalereduktioner. Hvordan kan ministeren sikre, at disse nedskæringer ikke fører til serviceforringelser for sjællandske borgere og arkivbrugere, når regionens eneste tilbageværende statslige arkiv både skal spare og samtidig udvide sin virksomhed ved at modtage og servicere Rigsarkivets brugere ?

"Vil flytningen ikke ramme navnlig lægfolket blandt arkivbrugere særligt hårdt?"

Det sjællandske landsarkiv har hidtil haft en brugersammensætning, der er en smule forskellig fra Rigsarkivets, som traditionelt har haft flere forskere og studerende i brugerskaren. Som repræsentant for de folkelige arkivbrugere, kunne vi måske frygte, at arkivet i fremtiden vil være nødt til at beskære sin service overfor den jævne slægtsforsker, for i højere grad at kunne servicere akademikerne.

"Forbedringer for nogle vil altid medføre forringelser for andre"

Det kan bemærkes, at antallet af faktiske brugere såvel som det potentielle brugergrundlag er mindre i Odense end i København. (Sammenlign fx besøgstal på Landsarkivet for Fyn - ca. 10.000 årligt og Landsarkivet for Sjælland ca. 22.000 årligt - tallene findes på SA's hjemmeside). Ved at flytte Rigsarkivet til Odense forbedrer man mulighederne for de få – men forringer dem for de mange, **samt gør det langt dyrere for det danske samfund.**

*På bestyrelsens vegne
Anna Margrethe Krogh-Thomsen*

Komitetsgruppen og alle som ville hindre, at Rigsarkivet blev flyttet til Odense, kan lade champagnepropperne springe. Det kære gamle arkiv bliver i København. En glædelig beslutning, som kom den 16. juli 2002. Der er bestemte institutioner, der hører hjemme i landets hovedstad og Rigsarkivet er naturligvis en af dem. Dansk Folkeparti har besluttet sig for ikke at støtte en udflytning af arkivet til Odense. "Der er blevet vendt og drejet mange ting i denne sag og arkivet kan blive liggende, hvor det er nu – evt. suppleret med en udbygning af fjernarkiver efter behov", mener Dansk Folkeparti, der bakkes op af Socialdemokratiet.

Det er en stor glæde for Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn, at mange har givet sin underskrift i denne sag. Derfor siger vi TILLYKKE TIL ALLE - det kan hjælpe at protestere.

Kongelige fødsler i kirkebøgerne

Frederik, Lovise, Christian....

Ligesom alle andre børn, er også de kongelige blevet døbt.

Derfor kan man finde oplysninger om dem, deres forældre gudmødre og faddere i kirkebøgerne. Alle de kongelige børn - eller næsten dem alle - står i Hof- og Slotsmenighedens kirkebog, som i dag opbevares på Landsarkivet i København.

Christian den Niende var født i Slesvig - så han står der ikke. Og Frederik den Syvende er tilsyneladende ikke skrevet ind!

Fra gammel tid har der været indrettet en kirke på slottet, og her hørte både de kongelige og hoffets folk til. I Hof- og Slotsmenigheden blev fx også børn af ansatte døbt. Det kunne være folk på slottet, i staldene m.m. men også fx skuespillere på det Kongelige Teater.

Særlige sider for kongebørn.

Christiansborg Slotskirke blev indviet i 1740, men kirkebøgerne går længere tilbage. De begynder i 1686 - og for de kongeliges vedkommende i 1671. Dét år blev Frederik den Fjerde født, og han er det første kongelige barn, der står i det ældste bind. Der er ganske vist "snydt" lidt med indførslen, for den er skrevet ind længe efter hans fødsel! Den er skrevet med samme håndskrift, som indførslen om Christian den Sjettes fødsel og dåb. Oplysningen om, at han er den ældste af mange brødre er afslørende - man vidste jo næppe, hvor mange brødre han ville få, den gang han blev født! Indtil midten af 1800-tallet stod de kongelige børn for sig selv. Der var en særlig del først i kirkebogen, hvor de blev skrevet op. Den sidste regent, der blev indført på de særlige sider, var Frederik den Ottende, men oplysningerne om ham er også skrevet til senere. Da han blev født, var hans far hverken kronprins eller konge, så den "rigtige" dåbsindførsel findes i Garnisons sogn. Der står i øvrigt, at han var hjemmedøbt.

Da Christian den Tiende blev født i 1870 står han blandt alle de andre dåbsbørn, på de helt almindelige sider.

Den næstældste kirkebog fra Hof- og Slotsmenigheden kan ses på næste side. Den er indbundet i brunt skind og forsynet med mønstre mv. i gulddryk. Også titlen

"Protocoll over Börne-Daab" er trykt i guld. Protokollen opbevares i Landsarkivet for Sjælland, m.m.

Hurtig dåb!

I mange år blev de kongelige børn døbt hurtigt efter fødslen - nemlig samme dag. Man kunne jo ikke vide, om barnet ville overleve eller ej.

Den første konge, hvis gudmoder er indført, er Christian den Sjette. Han blev holdt af sin farmor, enkedronning Charlotte Amalie.

Den første konge, der ikke blev "ekspresdøbt", er Frederik den Sjette. Han blev født mellem klokken 22 og 23 den 28. januar 1768, men dåben skete først hele to dage senere, nemlig den 30.

Da den næste regent, Christian den Ottende, kom til verden i 1786, gik der over en uge - fra den 18. til den 28. september. Christian den Ottende er den første

danske konge, der står indført med to fornavne i kirkebogen. Han blev døbt Christian Frederik. På dét tidspunkt vidste man ikke, at han ville blive konge. Hans fætter Frederik den Sjette, fik ikke sønner der kunne arve tronen.

Fra slutningen af 1700-tallet havde dåbsbørnene lang dåbskjole som i dag, og efterhånden blev hvid den foretrukne farve.

På Rosenborg Slot findes bl.a. en fornem dåbskjole- eller kristentøj – som det har været brugt af Frederik

Den Sjettes børn. Kjolen, der nedstammer fra slutningen af 1700-tallet, er kantet med rosafarvede kniplinger og har et to meter langt slæb.

Christian den Tiendes dåbskjole findes også stadig. Den er udført i brysselerkniplinger efter hans mors ønske. Denne dåbskjole er blevet brugt ved dåb i kongehuset gennem flere generationer, senest er den båret af prins Joachim i 1969. Det lille dåbsbarn på billedet er den senere Frederik den Niende, omgivet af sin far, farfar og oldefar.

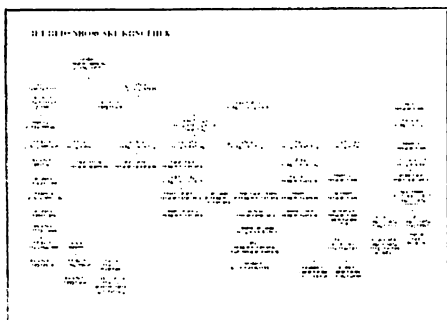

Oprindeligt fik kongelige børn kun få navne, allerede ved 1600-tallets slutning fik prinsesserne dog to - tre navne, og i løbet af 1800-tallet steg antallet voldsomt. Christian den Niendes datter, der blev engelsk dronning, hed således Alexandra Caroline Marie Charlotte Louise Julie. Fra midten af 1800-tallet kom "historiske navne" på mode. Det gjaldt også kongehuset, hvor vi møder navne som: Dagmar, Thyra, Valdemar, Harald, Ingeborg, Margrethe, Knud, Erik, Gorm, Oluf.

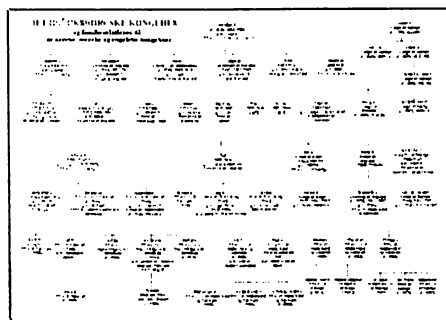

Mens dåben fandt sted kimede alle byens kirkeklokker, og når dåben var overstået blev det markeret af musik fra pauker og trompeter. Derefter spillede stadsmusikanterne på slotspladsen, og skolebørn sang salmer.

Da Christian den Syvende blev døbt i 1749 var det Metropolitianskolens disciple, som stod for denne del af festligheden. Et par dage senere kom Amagerbønderne kørende til slottet i slæder for at fejre den nydøbte prins, og da snedkerlauget skulle forny deres skilt, lagde deres procession også vejen forbi og hyldede den kongelige familie.

Oldenborgernes stamtræ

Glücksborgernes stamtræ.

De kan ses i stort format på Kongehusets hjemmeside: <http://www.kongehuset.dk>,

Kilde: Siden Saxo, Amalienborgmuseet, Den Kgl. Mønt- og Medaillesamling samt Landsarkivet for Sjælland, m.m. <http://www.sa.dk/lak/saxo/kongeligt/kirkebog.htm>

Statens arkivers hjemmeside www.arkivtips.dk

Hjemmesiden er brugernes sted, hvor mange kan give gode tips til andre slægtsforskere. Det kan f.eks. være om arkivalier, der rummer overraskende oplysninger, er særligt omfattende eller fyldige, indeholder uventet materiale, har "genveje" til andre arkiver osv. En rigtig god ide, som forhåbentlig kommer til at indeholde massevis af gode råd og tips.

SLÆGTSFORSKNING I KALMAR OG ÖSTERGÖTLAND

Slægtsforskere med forfædre i Kalmar og Östergötlands län har nu fået nye muligheder for at udvikle den del af deres slægt. Firmaet *Genline* har scannet kirkebøgerne ind for alle sogne i de to amter som afslutning på et større udviklingsarbejde. Hvad der ligger nu er fødsels- og dåbsbøger, vielser, døde og begravede samt husforhørslængder, ind- og udflytningslængder. Der er mulighed for udskrifter. Projektet startede allerede i 1992, men strandede på, at teknikken til håndtering af den store mængde oplysninger endnu ikke var på plads. Den måtte udvikles, og det er resultatet af dette udviklingsarbejde, som nu er fremlagt.

I 1994/95 forelå konceptet, men der skulle gå yderligere tre år, før teknikken kunne følge med. På det tidspunkt var den til gengæld for dyr. Det betød, at *Genline* selv måtte udvikle apparatur og teknik. Man kan læse nærmere på *Genlines* hjemmeside www.genline.se – her vil det også fremgå, at de næste amter, som står for tur, er Värmland, Kronoberg og Göteborg og Bohuslän. Så følger Jönköping og Malmöhus län. *Genline* er et privat firma, og udviklingsarbejde og indscanning koster selvfølgelig noget. Prisen er 2690 skr. for et årsabonnement, men man kan også tegne månedsabonnement. Nu kommer så det gode: Medlemmer af Sveriges Släktforskarförbund – eller en af de foreninger, der er medlem af forbundet – kan få rabat. Prisen bliver da 1995 skr. (prisen ligger fast i 18 måneder). Så måske er det en god idé at melde sig ind i forbundet eller en af dets medlemsforeninger og sørge for en hurtig opkobling.

Dobbeltarbejde?

I Sverige går diskussionen højt. SVAR – Rigsarkivets salgsafdeling – har fået EU-støtte til at starte et digitaliseringsprojekt. (Måske en god idé også til danske forhold?). Man har valgt at arbejde med mormonernes filmede kirkebøger, som allerede findes spredt til private enten som kopier eller i form af mikrokort. *Genline* er i gang med det samme projekt – dog i form af indscanning af originalmateriale – og diskussionen går derfor på, om ikke EU-midlerne havde været bedre anvendt til indscanning af *nyt* materiale? Men i SVAR indrømmer man åbent, at det er kirkebøgerne, der er interessante ud fra en økonomisk betragtning, og det må være derfor de har interesse for *Genline*. Og det er et åbent spørgsmål, om EU-midler må anvendes til at udkonkurrere en privat virksomhed. Ikke nok med det. Mormonerne sælger ikke deres filmruller, og *Genline* er derfor afhængige af den pris, Rigsarkivet tager for en mikrofilmkopi af *deres* mormonfilm. *Genline* får ca. 30 % rabat på de 330 skr., der er den pris, en privatperson må betale for en mikrofilmkopi, men det er trods alt stadig en høj pris efter deres mening. Fejden kan følges bl.a. på Rötter. Artiklens materiale bygger dog på Släkthistorisk Forum 2002 nr. 1 og GF-Aktuellt fra marts i år.

SIDEN SAXO med i projekt om slægtsforskning

SIDEN SAXO, Landsarkivet for Sjælland, samt DR-Regionalen og DR-Undervisning samarbejder om nyt slægtsforskningsprojekt, som skal have premiere til efteråret.

Historiemagasinet SIDEN SAXO er én af de 4 samarbejdspartnere i et projekt, der omfatter udsendelser i radio og TV, et webmodul samt en bog eller hæfte om slægtsforskning.

Meningen er at følge nogle helt almindelige danskere, der går i gang med at søge efter deres forfædre. Hvordan kommer man i gang? Hvordan "gør man" på et arkiv? Er det svært at læse gotisk håndskrift?

- Det er nok nogle af de temaer og spørgsmål, som vil blive en del af programmerne, der bl.a. optages på Landsarkivet i løbet af forår og sommer. Samtidig med, at vi følger de (forhåbentligt heldige) anejægere på deres færd gennem arkivalierne, vil der også blive fortalt små og store historier fra slægtsforskningens verden, og man vil få et indtryk af, hvordan slægtsforskning egentlig foregår.

Der har allerede været stor interesse omkring projektet, og da DR-Regionalen udsendte en opfordring til interesserede om at melde sig, strømmede det ind med mails og breve fra folk over hele Sjælland, som gerne ville deltage. Der kom i alt ca. 300 henvendelser, så det blev ikke nemt at udvælge de par, som vi kommer til at møde i programmerne. Hvem det bliver afsløres ikke endnu, men da der blev holdt casting på DR-Regionalen den 18. og 20. marts kom repræsentanter for de fire deltagende parter på en meget, meget svær opgave.

Peter Sten (th) fra DR-Regionalen og Mogens Svane Petersen fra DR-undervisning deltog i samtalerne med de 13 par, som var udvalgt blandt de 300 der meldte sig.

En af DR-Regionalens nyhedsværter kiggede forbi og fik en snak med Esther og Helle, der gerne ville være med i programmerne - og finde deres slægt.

TV-Øst møde også op for at høre mere om slægtsforsknings- projektet, og bl.a. interviewe nogle af de mange, der havde ønsket at deltage.

HANS PEDER CARLSEN

Menneskeskæbner i Odense Tugthus, også kaldet "Tvangsen", om maleren Hans Peder Carlsen, min oldefars bror, der malede på Indpakningspapir til Kronprins Frederik, om Maren Klumpfod, Smukke og andre.

Adresse nu: Klosterbakken 13. Bygningen hører til Odenses tugt- og manufakturhus, som åbnede for de første indsatte i 1752, og ophørte i 1865. Det blev afløst af tvangsarbejdsanstalten, der blev i bygningerne indtil 1949. Bygningen er fredet.

Fattigdommen har på Fyn som andre steder i landet haft sine egne huse. Et af de større bygningsværker ligger på hjørnet af Klaregade og Klosterbakken i Odense. I dag er det en statelig gul bindingsværksbygning, fredningsværdig, men ser man den efter i sømmene vil man opdage, at kældervinduerne stadig er forsynet med solide fængselsgitre.

Bygningen startede som Odense Tugthus i 1752 og endte som Tvangsen i 1949. I dette hus har unægtelig nogle af Fyns tungeste og mest tragiske skæbner været spærret inde.

I 1752 blev Odense Tugthus indviet ved at man foranstaltede en ren klapjagt på tiggere rundt omkring i Fyns Stift. Det gav 16 mænd, 17 kvinder og 9 børn. Dermed var institutionen i brug. Den blev først og fremmest bygget, fordi man ville tiggeriet til livs, og derfor blev det også bygget som en manufaktur eller en slags klædefabrik, hvor folk kunne arbejde. Man regnede med, at folk frivilligt ville indfinde sig på institutionen, hvis eller når de blev arbejdsløse. Det skete aldrig - og hvad angik fabrikationen af klæde, ja så blev det af den dårligst tænkelige kvalitet. Senere blev huset en ren tvangsarbejdsanstalt. Det var hovedsageligt subsistensløse, prostituerede og drankere, der blev sat på Tvangsen.

Her sad den fynske kunstmaler Hans Peder Carlsen indespærret i 57 år. Fra 1892 til nedlæggelsen i 1949. Hans forbrydelse var drikfældighed, parret med fattigdom og løsgængeri. I alle de år han sad på "Tvangsen" var han produktiv. Hans kunst repræsenterer et helt livsværk skabt i fangenskab - måske er han den eneste maler i verden, som har haft den skæbne.

Det er blevet diskuteret om H. P. Carlsens ophold på "Tvangsen" var et regulært fængselsophold. I de seneste år af hans liv blev det fra myndighederne og pressens side ofte fremhævet, at han sad inde frivilligt.

"Tvangsen" var et fængsel i den forstand, at der var tremmer for vinduerne, intet håndtag på indersiden af døren. at dør og porte var låst, at der var tale om tvangsarbejde. Opholdet var ikke tidsbestemt, de indsatte kom ikke på gårdtur - de kom kun ud i det fri hver lørdag eftermiddag, hvor de kunne få lov til at gå i byen.

Selv om ikke alle indsatte nåede samme berømmelse som Carlsen, så kan deres historier eller skæbne være lige så fantastiske.

Menneskeskæbner

Således var der mellem de indsatte på Tvangsen engang en mand, der var usædvanlig grim. Derfor gav lægen, der førte tilsyn med anstalten, ham tilnavnet Smukke. Han havde bl.a. nogle usædvanligt lange arme og ben. Nu var mands- og kvindeafdelingen strengt adskilt, men det forhindrede alligevel ikke Smukke i at forelske sig voldsomt i Maren Klumpfod, som var indsat på grund af et lidt for let liv. På den ugentlige udgang vandrede de sammen over dyrskuepladsen, hvor de havde deres faste bås, de kunne ligge i. Under sådan en udgang fik Smukke et apoplektisk anfald, så Maren Klumpfod ikke vidste anden udvej end at tilkalde politiet. Hver aften kravlede Smukke op i vinduet på Tvangsens mandsafdeling og hang som en anden abe i sine lange arme, så han kunne se ned til Maren, der stod ved køkkenvasken nede i kvindeafdelingen på den anden side af gården. Det nederste af vinduerne var nemlig malet, så man ikke kunne se ud. Han vinkede til hende, og hver aften fik hun et fingerkys at sove på. Til sidst blev Smukke syg, og

da han blev ført væk på en bære, fik Maren lov til at sige farvel til ham. Han lå der på båren og sagde: "*Lad mig tage om dig!*" Og så bøjede hun sig over båren og han slog sine lange arme om hende, og holdt fast om hende en sidste gang. Han døde kort efter på et plejehjem i Albanigade. Smukkes rigtige navn var Alfred Valdemar Lundgren Christensen, og Maren Klumpfod hed Maren Larsen.

Der har også siddet mange børn på Odense Tugthus. En dreng sad således i tugthuset i fem år, fordi han havde tippet i et frikvarter. Moderen var enlig og kunne ikke skaffe mad, hvorfor drengen sultede jævnlige.

Oprindelig kunne forældre indsætte deres børn, hvis de var uartige og ikke ville makke ret. En anden dreng fra Revninge blev indsat, fordi han spillede kort, hvilket var syndigt. En pige nægtede at gifte sig med den mand, forældrene havde udset, og de satte hende derfor i tugthuset. Også mange tjenestefolk, der var opsætsige mod deres herskab, har i tidens løb siddet i tugthuset for deres opsætsighed.

Der findes endvidere talrige eksemplarer på undvigelse fra "Tvangsen". H. P. Carlsen flygtede således i perioden 1898 til 1904 tre gange fra "Tvangsen". I det følgende en gennemgang af hans liv.

Hans Peter Carlsen blev født den 30 november 1855 på Højbjergsvej 155 i Ubberud vest for Odense. Hans far Rasmus Christian Carlsen, var husmand, træskomager og tækkemand, og barndomshjemmet var meget fattigt. For at supplere indtægten gik faderen på skovarbejde om vinteren, og det fortælles at drengen kom med, og at han der fik brændevin sammen med de andre voksne for at holde varmen - en oplevelse som måske lagde grunden til hans senere ulykke.

Hans Peter kom i lære som maler hos malermester Albrechtsen i Otterup, men mente selv at hans talent rakte længere end til plankeværker. Efter endt læretid ansøger han i Oktober 1873 om understøttelse af det Mortensenske Legat. Da han er godt anbefalet af sin mester, tilstodes ham renten af det sidste halvår.

Den 15 juni 1875 ansøger Hans P. Carlsen igen om et legat, han får det halve, der er på 20 kr.

Han kom på Teknisk skole i Odense i 1875, og derfra bar det ham til det eftertragtede Kunstakademi i København i 1876. Om sommeren arbejdede han hos en malermester, der var ekspert i gyldenlæder, men alligevel var det svært at få pengene til at slå til om vinteren, når han gik på akademiet, så han måtte dele tagkammer med en anden studerende på akademiet, og det var maleren L.A. Ring. Senere når Carlsen selv fortalte om dette makkerskab, så blev det til, at de også delte bukser - dvs. når den ene gik ud, måtte den anden blive hjemme. På akademiet gik Carlsen også sammen med malerne Søren Lund, Peter Mønsted og Brendekilde. I 1879 forlod H. P. Carlsen akademiet uden afgangseksamen. Han var

nemlig begyndt at drikke, og en omtumlet tilværelse begyndte.

I København havde han fået smag for bohemelivet på de små cafeer. Hans Peter Carlsen tålte ikke det frie og muntre drikkelag, alkoholen tog magten over talentet, og samtidig følte han måske, at den store karriere, som maler han var blevet spået, ikke rigtig så ud til at ville lykkes.

Postkort af Vindegade, ved nr. 53
(tidl. Odense Fattiggård).

Allerede samme år finder man ham tilbage i Ubberud, antagelig sendt retur af myndighederne i København på grund af drikkeri og dagdriveri.

Det var nemlig hjemstedskommunen, der havde forsørgerpligten. I årene fra 1879 til 1892 ryger Carlsen ud og ind af Odense Fattiggård.

Men i 1892 bliver det altså sognerådet i Ubberud for meget. Man beslutter sig til at indsætte drukkenbolten, dagdriveren og maleren Hans Peter Carlsen i tvangsarbejdsanstalten. Ingen havde vel regnet med, at han skulle blive livsfangeren over alle livsfanger. I Tugthusets eller Tvangsens historie er han den længst indsatte. Hvordan kunne det gå til, at et menneske blev så længe på Tvangsen?

Det skyldtes, at en anbringelse ikke var en tidsudmålt dom, nej, man blev anbragt, til man kunne dokumentere, at man havde fået arbejde uden for Tvangsen.

Arbejdet på Tvangsen i "Carlsens dage" bestod hovedsagelig i at slå skærver. Det har Carlsen også deltaget i, men nok ikke så forfærdelig meget. Arbejdet var delt i to kategorier: det lettere arbejde f.eks. med at folde og lime papirposer - og så det grovere arbejde, skærveknusningen, der var beregnet til de hårde kriminelle. Carlsen blev efter sine springture - dem havde han jævnlige i sine bedste år -

anbragt i den hårde afdeling som en slags straf. Lige som med tvang var der også rigeligt med straf. Blot for at have røget i smug blev han idømt 10 dage med det hårde tvangsarbejde.

Det er dog næppe blevet ret mange skærver, for Carlsen havde kunstnersind - dvs. han afskyede al tvang og rutinearbejde. En af Carlsens foresatte, forstander i mere end 30 år, Clemens Petersen, har engang karakteriseret Carlsen som en nøjsom, sund og yderst sanddru person. Han var kun syg to gange, begge gange var det influenza. Forstanderen kunne også oplyse, at Carlsen hadede, når andre forsøgte at bestemme over ham. Bl.a. derfor ville han ikke modtage besøg af præster.

Men trods de mange flugtforsøg - to gange nåede han helt til Tyskland - og hans store aversion mod tvang og dette at være underlagt andres overhøjhed, så tyder noget på, at han dog trivedes. Det er unægteligt et paradoks, at manden der hadede tvang måske kunne trives på tvangsarbejdsanstalten. Det gik langt bedre med maleriet end med skærveknusningen. Carlsen fik noget indpakningspapir, som han først behandlede med limfarve og derpå kunne bruge som lærreder eller tegnepapir. Det resulterede i stribevis af kultegninger og malerier - navnlig landskabsbilleder. Naturen var noget som Carlsen tænkte sig til, hvilket motiverne da også bærer præg af.

Det lykkedes ham at få afsat sine tegninger og malerier uden for anstalten. Betalingen var ikke fyrstelig, men nok til at Carlsen kunne drikke sig fuld en gang om ugen. Det forholdt sig nemlig sådan, at en gang om ugen havde de indsatte udgangstur. Derfor vandrede Carlsen en gang om ugen hen til sin stamcafe, hvor han fik serveret sin kaffepunch - med dobbelt væge. De små kaffe-sorter afløste hinanden i et livligt tempo, og lige inden Carlsen gik helt i gulvet var det så servitricens opgave i stamværtshuset hver uge at bringe Carlsen tilbage til sin celle på Tvangsen.

Fra 1892 kan Carlsen følges i det offentlige protokoller for fængselsvæsenet og Korup-Ubberuds egne sogneprotokoller. I de første år sad han ikke permanent i fængsel. På forunderlig vis lykkedes det ham gang på gang at skrabe de 20-30 kr. sammen, som kunne lukke porten op, "dimitteret til selverhverv" kaldes det i protokollerne. Hver gang kom han tilbage igen uden en klink på lommen, indsendt af fattigvæsener rundt omkring i landet. Opholdet i cellerne på "Tvangsen" blev mere og mere permanent, og da vi når lidt op i dette århundrede er det slut med "selverhvervet". H. P. Carlsen må blive på "Tvangsen" - men han opgiver aldrig drømmen om at komme ud.

En dag skulle Carlsen opleve eventyret over alle eventyr: **berømmelsen!**

Den kendte visesanger Saxtorph Mikkelsen var i august 1936 på besøg i Odense og aflagde bl.a. visit hos Carlsen nede på Tvangsen. Til Stiftstidende fortalte han: Når jeg har fattet interesse for Hans Peter Carlsen, som må tilbringe sit liv på Tvangsen, fordi hans modstandskraft er for lille, er det fordi han har sendt mig et brev i hvilket han fremsætter et forslag om, at man skulle arrangere en udstilling af hans billeder. Han håber derved at kunne få midler nok til, som han skriver, "*blot et tarveligt ophold i frihed resten af min levetid*".

Saxtorph Mikkelsen får nogle af Carlsens billeder, og besluttede sig for at lade hele landet vide, at een i hans øjne meget talentfuld dansk maler, veritabelt sagt rådnede op i et fængsel i Odense. Han tog til Gråsten slot, som kronprins Frederik og især kronprinsesse Ingrid var ved at indrette, og forærede dem tegninger af H. P. Carlsen.

Kronprinsen udtalte sig meget anerkendende om billederne og lovede at skrive et brev til Carlsen, hvilket ville betyde, at der finder et solstrejf vej til den gamle malers mørke celle, et lys fra den verden, som han blev lukket ude fra.

Kronprinsen sendte virkelig et brev til Carlsen, og dette brev var Carlsens stolthed, lige til han døde.

Saxtorph-Mikkelsen sørgede for, at den historie fløj landet rundt via aviserne.

Så tog han fat på at hjælpe maleren med at tjene så mange penge, at han kunne blive sat på fri fod og forsørge sig selv.

Rundt omkring i landets koncertsale, hvor han gav sine koncerter, hængte han Carlsens tegninger op, og solgte af dem til publikum i pausen.

I København fik han kunsthändler Wang i Bredgade til at holde udstilling med hans tegninger. Carlsen var pludselig en berømt figur, og han kunne afsætte en masse billeder og til lidt bedre priser. I løbet af kort tid havde folkesangeren skaffet 3.-4.000 kroner til H. P. Carlsen.

Men planen lykkedes ikke. En ansøgning om frihed endte i Socialministeriet, embedsmændene her rettede sig efter politimesterkontoret i Odense, og dets indstilling var, at H. P. Carlsen havde det bedst på "Tvangsen". Rasende vendte Saxtorph-Mikkelsen tilbage til den gamle maler, som græd, da han hørte afgørelsen: *"Jeg vil have dom over, hvorfor jeg stadigvæk skal være indespærret her og ikke må få min frihed inden min død"* sagde han. *"Kom jeg ud kunne jeg selv sælge mine billeder og leve deraf"*. H. P. Carlsen var da 82 år.

Maleren sagde, at han levede som en anden Tornerose bag en tjørnehæk, men det hændte da, at der vankede en kaffepunch i ny og næ! Der findes en del billeder af Carlsens værker rundt i de fynske hjem den dag i dag.

H. P. Carlsen måtte altså blive på "Tvangsen". Han kom først ud da det ældgamle fængsel blev nedlagt. Billedet viser H.P. Carlsen i sin celle i Tvangsen, hvor han på sine gamle dage boede – som den eneste indlagte – på et enkeltværelse. Værelset var fyldt med hans tegninger, og her kom odenseanerne og købte billeder.

I cigarkassen på øverste hylde, over malerens hoved, opbevarede han takke brevet fra Kronprinsen, som tak for billederne han fik til nyindretningen af Gråsten slot.

Den 28. oktober blev han overført til det kommunale Plejehjem i Albanigade, i folkemunde kaldet "Forsørgelsen".

Her døde han af lungebetændelse den

10 juli 1950, 94 år og 8 måneder gammel.

Gravfølget bestod, udover en repræsentant fra Ubberud sogneråd, kun af én privatperson, nemlig den tidligere bestyrerfrue på "Tvangsen", Ellen Jensen, der på denne måde viste sin respekt for den gamle kunstner.

LANDSARKIVETS SLÆGTSHISTORISKE SAMLINGER

På Landsarkivets hylder gemmer der sig et utal af små personarkiver, slægtshistoriske arkiver eller genealogiske samlinger. Det kan både være personarkiver i egentlig forstand, men der er også samlinger af slægtshistorisk materiale, der gør, at man ofte kan spare sig arbejdet med kirkebøger, lægdsruller og folketællinger. Arbejdet er allerede gjort af andre – og ofte får vi gode, fyldige oplysninger i tilgift.

Privatarkiver

Privatarkiverne er for en stor dels vedkommende udskilt fra retsbetjentarkiver og godsarkiver. Resten er skænket af private personer. Alle Landsarkivets privatarkiver frem til 1999 er summarisk registreret i DANPA (se nedenfor). De ældre personarkiver er desuden mere udførligt registreret i Landsarkivets guide og seddelregistratur.

Personalialia

Personalialia er en gruppe af mange små personarkiver, beslægtet med privatarkiverne. I samlingen findes en lang række små privatarkiver, der ofte kun indeholder et enkelt eller ganske få læg. De er så godt som alle udtaget fra retsbetjentarkiverne, især fra skiftearkivalierne.

Indholdet er en broget blanding af forskellige dokumenter, som fx attester, bestillinger, breve, ejendoms papirer og regnskabsmateriale.

Hele samlingen består blot af 30 pakker, der er ordnet alfabetisk på navn, og de fleste af disse arkiver er registreret i seddelregistraturen på læsesalen.

Landsarkivet udskiller ikke længere personalia fra de afleverede arkiver, men lader dem forblive i den sammenhæng, de er skabt.

Manuskriptsamlingen

Manuskriptsamlingen er en blandet gruppe af arkiver, som gennem tiderne er blevet afleveret af flittige mennesker, der har ment, at deres arbejde kunne være andre til gavn. Manuskripterne kan fx være en registratur over møller i et givent område, eller registreringer af personer fra en bestemt slægt, eller af personer i et sogns kirkebøger eller folketællinger, eller i et nærmere defineret område.

De fleste af de modtagne samlinger har et personalthistorisk indhold, men der findes også en række lokalhistoriske eller topografiske samlinger.

Manuskriptsamlingen er opdelt i følgende grupper:

1. Personalhistorie i almindelighed

Normalt vil det handle om registre over personer fra bestemte områder, familier eller samfundsgrupper. Som eksempel kan nævnes Viggo Holms samlinger, der består af 4 serier af sedler, indeholdende bidrag til Lolland-Falster stifts personal- og lokalhistorie.

2. Speciel personalhistorie

Under denne gruppe finder man de genealogiske arbejder, som folk gennem tiderne har givet til Landsarkivet.

3. Topografi

Her drejer det sig om f.eks. registre og optegnelser om specifikke lokaliteter. Det kan f.eks. være landsbyer, erhverv, gårde, vandmøller m.m. inden for et bestemt område.

4. Diverse

Her har man placeret det, som ikke kunne henføres under de 3 forrige grupper. Der ses kun meget få arkiver i denne gruppe. et eksempel er "Forarbejder til Hjort Lorentzens repertorium over legater".

Hvordan finder man de slægtshistoriske samlinger?

Overordnede indgange:

Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm og hjælpemidlerne til dets benyttelse.

En oversigt ved Harald Jørgensen, Kbh. 1977 (Landsarkivets Guide)

Guiden registrerer de arkiver, der er afleveret før 1977.

Man kan ikke gå ind i registret bag i bogen og finde det enkelte privatarkiv, men gennem indholdsfortegnelsen kan man komme frem til oversigterne:

Privatarkiver: Side 337-357

Personalia: Side 358-372

Manuskriptsamlingen (og Diverse): Side 381-387

Den topografiske samling: Side 388-390

I disse kapitler kan man finde beskrivelser af de enkelte arkiver med henvisninger til eventuelt seddelregister.

DANPA (<http://www.danpa.dk/index-asp>)

DANPA er Danmarks Nationale Privat Arkivdatabase.

Her findes oplysninger om indholdet af de ca. 100.000 privatarkiver, som findes i Danmark. Registreringen kan være mere eller mindre grundig, alt efter hvordan den er sket lokalt. Således er det for Landsarkivets vedkommende kun de helt basale data, der er blevet inddateret. Men der er her åbnet for en søgemulighed på nettet, som i hvert fald kan give oplysninger om eksistensen af et arkiv.

Specielle indgange:

Seddelregistraturer

I vejledningsområdet findes der en lav reol lige overfor receptionen. I dens skuffer findes seddelregistraturerne. 4 af skufferne indeholder registraturer over slægtshistoriske samlinger.

Skuffe 17 hedder: "*Diverse arkiver af privat proveniens – Manuskriptsamlingen*"

Skuffe 18 hedder: "*Privatarkiver – Personarkiver*"

Skufferne 19 & 20 er særligt nyttige, for de indeholder brevskriverregistrene. Man finder her brevskriverens navn, og derefter får man henvisningen til, hvilket arkiv eller arkiver man skal søge i.

Andre registraturer

Registrering i seddelkartoteket ophørte o. 1980.

Registraturer over de senere tilkomne privatarkiver og manuskripter kan ses i en blå mappe i registraturreolen under "*Privatarkiver*".

Biblioteket

Landsarkivets Bibliotek rummer mange muligheder for slægtsforskeren for at spare tid og arbejde.

På Læsesalen findes i bogform de mange forskellige stater (*Juridisk stat, Toldetaten, Dansk Købmandsstand, Hotelværter og restauratører, Fotografer, Danske Vognmændsstand, Erhvervenes Funktionærstand, Danske civil- og akademiingeniører, Den danske lægestand, Teologisk stat, Kraks Blå Bog, Danmarks Adels Årbog, Wibergs Præstehistorie* m.m.)

Men herudover har Landsarkivet en samling af slægtsbøger, som er det færdige produkt af slægtsforskernes ofte mangeårige arbejde. Disse slægtsbøger kan i nogle

tilfælde give oplysninger om slægter, som man selv arbejder med. Alt efter den stand, de er afleveret i, vil de kunne findes i biblioteket eller i manuskriptsamlingen.

Hvordan komme i gang?

Ovenfor er givet nogle forslag til, hvor søgningen kan startes. Man kan starte med at gå i kartoteket over Landsarkivets bogsamling, fordi der her er mulighed for at fange det trykte materiale – til en start.

Herefter vil det være fornuftigt at begynde den systematiske søgning i registraturerne. Man kan så ind imellem i ro og mag gå ud i publikumsmagasinet og se på samlingen af slægtsbøger. Der vil altid være andre slægter end dem, der er nævnt i bogens titel – nemlig dem, som er indgiftede – og man vil altid i enten sin anetavle eller efterslægt få et utal af forskellige forbindelser. Det er her, man kan være heldig at finde en ny gren af sin egen slægt. Det kræver dog, at man giver sig god tid til at studere de enkelte slægtsbøger – fx gennemgå navneregistre, hvor de findes.

Registre i publikumsmagasinet

I publikumsmagasinet findes en række navneregistre til de almindeligt benyttede arkivalier. De er ikke komplette, for igen er det flittige mennesker med særlige interesser, der har gjort arbejdet. Der findes bl.a. registre til følgende typer af materiale:

- Kirkebøger (Navneregistre og transskriptioner til enkelte sogne)
- Folketællinger (Navneregistre og transskriptioner)
- Skifteprotokoller
- Fæsteprotokoller
- Tingbøger (Helsingør Byfoged og Rådstue (ca. 1611-ca.1744); Gedser Birk, Falsters Nørre og Søndre Herred (1669-1716); Kalundborg rådstue (1643-1645))
- Bornholmske gårde og deres ejere
- Præstø-registre 1695-1801 (person- og ejendomsregistre)
- Navneregister til Københavns Politis dødeblade (1893-1923)
- Navneregister til københavnske kopulationsprotokoller (1735-1868)

*Skrevet af Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm, Jagtvej 10, 2200 København N
Telefon: 3524 8200, Hjemmeside: www.sa.dk/lak*

Gengivet med tilladelse fra Landsarkivet for Sjælland Peter Wodskou.

Slægtsforskning i København

Efter mange ønsker bringer vi her litteraturlisten fra Slægtsforskerdagene i året 2001, der handlede om Slægtsforskning i København.

Litteratur:

Hans H. Worsøe: Håndbog i Slægtshistorie (1997 eller nyere)

Håndbog for danske lokalhistorikere (red. af Johan Hvidtfeldt 1965)

Dansk Kulturhistorisk Opslagsværk I-II 1990-1991, red. af Erik Alstrup og Poul Olsen.

Københavns Stadsarkiv, oversigt og vejledning. Tillæg til Historiske Meddelelser om København 1974

Eigill Skall: Slægtsforskeren og Københavns Stadsarkiv. I: Personalhistoriske Studier, red. af H.H. Worsøe 1979

Historiske meddelelser om København

Ole Degn: Borgere og bybefolkning. Vejledning i kilder og litteratur (2000)

Over Øresund, en vejledning for slægtsforskere (1993)

Bibliotek:

Københavns Rådhusbibliotek www.kkb.bib.dk

Rådhuset rhb@kkb.bib.dk

1599 København V. tlf: 3366 2367

Arkiv:

Ud over de "gængse" arkiver www.ksa.kk.dk

Københavns Stadsarkiv stadsarkiv.kff@ipost.kk.dk

Rådhuset

1599 København V. tlf: 3366 2370

Andet:

Københavns Bymuseum sekr@kbhbymuseum.dk

Billedarkivet www.kbhbymuseum.dk

Absalonsgade 3

1658 København V. 33 21 07 72

Det kongelige Biblioteks billedsamling www.rex.kb.dk

Steen Thomsens hjemmeside. www.danbbs.dk/~stst/

Clara og Flemming Svendsens hjemmeside: www.home6.inet.tele.dk/flemclar/

Flemming Rasmussens hjemmeside: <http://hjem.wanadoo.dk~wan10073/>

Københavns Huse og indvånere efter branden 1728: <http://www.hist.uib.no/kbh1728/>

Postbesørgt blad.

Hvis De ikke har fået bladet omkring de nævnte terminer, bedes De rette henvendelse til Deres lokale postkontor.

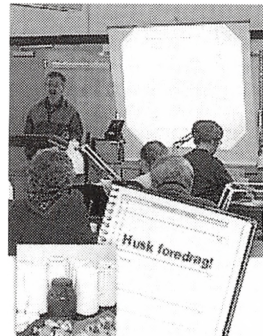
Indholdsfortegnelse:	Side
Foreningsoversigt	2
Rigsarkivet	3-6
Kongelige fødsler og dåb	7-9
Slægtsforskning i Kalmar og Östergötland	10
SIDEN SAXO med i projekt om slægtsforskning	11
Hans Peder Carlsen	12-18
Landsarkivets slægthistoriske samlinger	19-22
Slægtsforskning i København (litteraturliste)	23

Indhæftet i midten: Efterårets program 2002

Vær med i Landsarkivets webklub!

Hvis du melder dig til webklubben, får du besked via e-mail om alle læsesalsarrangementerne, dvs. foredrag, brugermøde og andet. Det er naturligvis gratis at være med i webklubben. Tilmelding findes på adressen:

<http://www.landsarkivetkbh.dk/lak/webklub.htm>

Eftermiddage på Landsarkivet

Gå-hjem-arrangementerne finder som regel sted på onsdage og altid fra kl. 15. Det koster ikke noget at deltage, og Landsarkivet giver en kop kaffe og lidt sødt. Møderne foregår på Hovedlæsesalen, der derfor lukker 1 time tidligere end normalt.

Tilmelding til arrangementerne kan ske fra 14 dage før arrangementet, hvor tilmeldingslister bliver fremlagt i omstillingsskranken. Telefonisk tilmelding er også mulig på 35 24 82 00 hverdage mellem 9 og 15.

En oversigt over efterårssæsonens foredrag vil foreligge i midten af august.

Rigsarkivet

Lørdage i perioden 15. juni - 10. august er der lukket på læsesalen. Første lørdag hvor der igen er åbent, er lørdag d. 17. august.